

УПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕЧВ (РЕСУРСОЕФЕКТИВНЕ ТА ЧИСТЕ ВИРОБНИЦТВО) НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Ресурсозбереження є важливою і багатоаспектною складовою розвитку будь-якої економічної системи, оскільки уособлює в собі одночасно як джерело розвитку, так і його мету, як чинники, так і результат. Визначення цілей і завдань економічного розвитку підприємства потребує чіткого бачення і розуміння базису ресурсного забезпечення. Чинники ресурсної складової істотно впливають на стабільність функціонування, властивість адаптуватись до зміни умов економічного середовища, здатність коригувати вектори розвитку, результативність економічної діяльності та добробут [1]. Стійкість та динаміка соціально-економічного розвитку залежить від:

- кількісних характеристик ресурсного потенціалу – види, обсяги, структура, абсолютні параметри ресурсів;
- якісних характеристик ресурсного потенціалу – корисність, взаємозамінність, відновлюваність, продуктивність.

З погляду конкурентних переваг і недоліків українських підприємств, слід відмітити наступні проблеми й особливості:

- неконкурентоспроможність національного виробництва за рівнем витрат;
- зміщення акценту у критеріях характеристик результатів економічної діяльності – надання переваги новизні, наукоємності виробництва, унікальній ідентичності створюваного матеріального блага (брендінг);
- незадовільний фінансовий стан, високий рівень зносу та застарілість засобів виробництва;
- значне підсилення в останні часи вимог до споживчих і екологічних характеристик, а також до безпеки результатів виробництва;
- недостатня координованість і взаємодія між видами економічної діяльності (галузями) що спричиняє відсутність збалансованого розвитку;

Досвід фінансування ресурсозбереження за кордоном характеризується різноманітним способами і механізмами фінансової підтримки [2], де джерелами фінансування виступають бюджетна підтримка, енергосервісні контракти, публічно-приватне партнерство, спеціалізовані програми банків, спеціальні фонди сприяння енергоефективності, трастові фонди, тощо. Але необхідно зазначити деякі особливості (або навіть «приховані вимоги») щодо здійснення фінансового забезпечення:

- наявність розробленого комплексу заходів щодо ресурсозбереження (програми або проекту), тобто усвідомлення поставлених цілей і засобів їх досягнення;
- участь у фінансуванні безпосередньо самого суб'єкта господарювання, як, в першу чергу, відображення готовності нести відповідальність і ризик за результатами реалізації заходів.;
- націленість на довгострокову перспективу і впевненість у власному майбутньому, оскільки ресурсозбереження характеризується тривалою віддачою і окупністю інвестицій.

Одним із напрямів подолання вищезгаданих перешкод є впровадження стратегії ресурсоефективного та чистого виробництва [3]. Така стратегія пропонується до впровадження в першу чергу підприємствам малого і середнього бізнесу в рамках

програми «Екологізація економіки в країнах Східного партнерства Європейського Союзу» (EaP GREEN), що виконується в Азербайджані, Вірменії, Республіці Білорусь, Грузії, Республіці Молдова та Україні. Ресурсоефективне та чисте виробництво (РЕЧВ) – це комплексна стратегія для застосування у виробничих процесах, з метою підвищення економічної ефективності виробництва, зниження виробничих ризиків для людей та зменшення навантаження на навколишнє середовище, що сприяє зростанню економічної ефективності діяльності підприємства.

Впровадження концепції РЕЧВ дозволить забезпечити ефективне використання ресурсів через максимізацію їхньої віддачі, оптимізувати ресурсне забезпечення до потреб і структури виробництва, мінімізувати відходи та спрямовувати їх на використання як вторинних матеріальних та енергетичних ресурсів, що, у підсумку, сприятиме зростанню добробуту, у вигляді забезпеченості населення необхідними матеріальними благами та дотримання вимог економічної і соціальної безпеки.

Література

1. Набатова Ю.О. Процес формування ресурсозберігаючої політики фінансових суб'єктів господарювання в умовах економічної кризи [Електронний ресурс] / Ю.О. Набатова, В. Г. Бабенко-Левада // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2015. – №2. – Режим доступу: <http://www.econotyu.nauka.com.ua>.

2. Тропіна В.Б. Зарубіжний досвід фінансування ресурсозбереження [Електронний ресурс] / В.Б. Тропіна // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2012. – №11. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua>.

3. Підходи та практики ресурсоефективного виробництва. Посібник для успішного бізнесу [Електронний ресурс] / Центр ресурсоефективного та чистого виробництва в Україні (в рамках програми EaP GREEN). – 2015. – Режим доступу: <http://www.recpc.kpi.ua/images/materials/Primer%20ukr.pdf>.